

ske Anekdoter, hvormed han lapses sig, hvis han virkelig havde historisk Viden, vilde det ærede Medlem vide, at Henrik den Fjerde sagtens kunde sige, at Paris vel var en Messe værd; thi den religiøse Overbevisning, som det ærede Medlem mente, at han derved opgav — hvilket efter det ærede Medlems Mening var en stor Forbrydelse —, havde han slet ikke. Henrik den Fjerde havde ingen religiøs Overbevisning. Hvis det ærede Medlem virkelig var Logiker, vilde han heller ikke have sagt det, han sagde. Han bebrejdede „Social-Demokraten“, at den havde brugt dette Udtryk om denne Sag; men det passer udmærket, thi vi Socialdemokrater har slet ikke nogen religiøs Overbevisning — paa dette Punkt, føjer jeg udtrykkelig til; ellers er Religionen en Privatsag, nogle har den, andre ikke. Forholdstalsvalgmaaden er ikke for os nogen Religion. Den synes at være Religion for det ærede Medlem; men hvis den er det, bør han kunne gøre, hvad man altid bør kunne gøre for sin Religion, bringe Ofre for den. Saa bør han kunne bringe det Offer, som Opgivelsen af al privilegeret Valgret vil være.

Jeg vender mig igen til den Mand, der i denne Sammenhæng betyder noget, nemlig den Mand, der er Ordfører for sit Parti, det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich). Han svarede mig, men hans Svar forekom mig endnu noget uklart. Jeg spurgte ham, om han fastholdt sin Udtalelse fra 1909, og det forekommer mig, at hans Svar maatte forstås saaledes, at han fastholdt den. Jeg synes ogsaa, at hans Erklæring om, at Regeringsforslaget var et Forhandlingsgrundlag, at han kunde acceptere Hovedlinierne deri som et Forhandlingsgrundlag, var et Svar; thi enten er der ingen Mening i det ærede Medlems Udtalelser i Dag, eller ogsaa maa Meningen være den, at han paa sin Gruppens Vegne stiller sig paa den almindelige Valgrets Grund ogsaa med Hensyn til Landstingets Sammensætning; thi dette er jo aabenbart Hovedlinierne i Regeringens Forslag. Hvis det ærede Medlem siger, at han accepterer Hovedlinierne som Forhandlingsgrundlag, men ikke vil anerkende Forslagets Bestemmelser om Landstinget som Forhandlingsgrundlag, er der ingen Mening i det ærede Medlems Tale. Skal der være en Mening deri, maa det være den, at han slutter sig til den almindelige Valgrets Gennemførelse i hele vor Forfatning. Det var ogsaa Meningen i det ærede Medlems

Udtalelser i 1909. Disse er ofte citerede, men jeg vil dog anføre dem endnu en Gang; de findes i Folketingstidenden Sp. 1924, og de faldt i en Tale, der blev holdt paa hans Gruppens Vegne, en Gruppe, hvortil den Gang ogsaa det ærede Medlem fra Svendborg (Wenzel Neergaard) og det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) hørte; det var altsaa en Udtalelse af meget stor Betydning. Paa disse og andre Medlemmers Vegne udtalte den Gang det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) følgende Ord: „...vi i vore Rækker ere fuldt klare over, at der maa gøres et alvorligt Forsøg paa at naa en Forstaaelse om en Grundlovsændring, og ogsaa, som jeg sagde, at Højre, for at naa en tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Folketinget, maa være villigt til at gøre Indrømmelser ogsaa med Hensyn til Landstingets Sammensætning, hvor vi da ogsaa maa tænke os, at det ikke kan være udelukket at søge et andet Grundlag for særlig Valgret end Skatteydelsen.“ Det var altsaa ogsaa den Gang det ærede Medlem fra Svendborgs Mening, det var altsaa ogsaa den Gang det ærede Medlem fra Hillerøds Mening; thi de lod det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds sige dette paa deres Gruppens Vegne uden Protest. Nu glæder det mig, hvis jeg tør opfatte det ærede Medlems Udtalelser i Dag saaledes, at der er Mening i dem, altsaa saaledes, at han fastholder denne Udtalelse fra 1909, og paa sit Partis Vegne betragter Regeringsforslaget som et Forhandlingsgrundlag. Men samtidig beklager jeg og bebrejder det ærede Medlem, at han ikke har gjort dette klart under Udvalgsarbejdet, saa at vi nu først, da Udvalgsarbejdet er forbi, faar at vide, at han endnu staar paa samme Standpunkt som for 3 Aar siden. Hvis dette er og under hele Udvalgsarbejdet har været det ærede Medlems Standpunkt, hvorfor i al Verden har han da ikke gjort Alvor af det, han sagde her i 1909 — 10. Nu er det altsaa hans Mening at vedstaa det Standpunkt, at man for at naa en tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Folketingets Sammensætning — altsaa Gennemførelse af den Forholdstalsvalgmaade, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin) bebrejder os, at vi ikke har været med til at faa gennemført —, at man, for at naa denne tilfredsstillende Ordning, ogsaa maa gøre Indrømmelser med Hensyn til Landstingets Sammensætning. Men det ærede Medlem kan da forstaa, at vi kun har ventet